

- Подршка иновацијама у Србији
- Иновације и конкурентност

- Патентне информације - претрага преко esp@cenet®

- Статистика пријава
- Новости

Наслов

Бранка Билен Катић, помоћник директора
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Увођење трансфера технологије на Универзитету у Београду

У данашњој економији засниваној на знању, где интелектуални капитал представља најважнију вредност сваког привредног друштва, трансфер технологије између Универзитета и привреде је од суштинског значаја.

До сада, резултати истраживања у научним институцијама углавном су били публиковани у стручним часописима или објављени на стручним скуповима без претходно обезбеђене заштите у оквиру система индустријске својине. Разлози овакве ситуације леже у чињеници да су научни радници оцењивани на основу броја научних публикација. На овај начин, већина резултата истраживања и развоја ушла је у јавни домен одмах након публиковања, а тиме се последично изгубила могућност за правну заштиту која би омогућила економско-комерцијално вредновања резултата. Насупрот томе, у оквиру добро испланираног трансфера технологије, за резултате истраживања и развоја може се обезбедити заштита у оквиру система интелектуалне својине подношењем пријаве патента, пре било каквог публиковања

резултата. Одлуку о овоме доноси тим стручњака и то проценом целокупног истраживања и развоја обављеног на Универзитету. При томе се узима у обзир потреба потенцијално заинтересованих представника индустрије за комерцијализацију производа. Овај трансфер технологије се регулише различитим облицима лиценцих уговора на основу којих се обезбеђује да Универзитет добије адекватну награду за свој допринос.

Овај приступ има три непосредне предности:

- Резултати истраживања и развоја који су остварени на Универзитету могу бити практично искоришћени.
- Приходи остварени на име истраживања и развоја од стране буџетски финансиране институције (нпр. Универзитета) могу се посматрати као повраћај државне инвестиције у истраживање финансирано из буџета.
- Комерцијализација резултата истраживања и развоја коју обавља Универзитет представља важан извор прихода који би, дугорочно посматрано, могао да обезбеди самофинансирање даљег истраживања и развоја.

У складу са светским трендовима, Министарство за науку и технолошки развој извршило је

измене у законском оквиру како би омогућило формирање канцеларија за технолошки развој. Дана 25. фебруара 2010. године, Влада је усвојила "Стратегију научног и технолошког развоја Републике Србије", у којој је истакнут значај Канцеларије за трансфер технологије ради поспешивања трансфера технологије, бржег развоја и искоришћавања иновационог потенцијала привредних субјеката у Србији.

Један од циљева пројекта "Подршка оснивању Едукативно-информативног центра Завода за интелектуалну својину Републике Србије" који финансира ЕУ, а спроводи Европски завод за патенте, јесте успостављање успешне Канцеларије за трансфер технологије на Универзитету у Београду. У правцу остваривања тог циља, у наредне две до три године, предвиђа се тесна сарадња између Завода за интелектуалну својину и Универзитета. Током прве две године, Канцеларија за трансфер технологије имаће пуну подршку овог пројекта, док ће за даљи рад Канцеларије, када Република Србија буде приступила Европској патентној организацији, спровођење активности бити подржано кроз програме сарадње са Европском патентном организацијом.

Интервју

Кристофер Муди

"ISIS Innovation" (Универзитет у Оксфорду)

Трансфер технологије на универзитетима

Како бисте описали поступак трансфера технологије на универзитету?

Основни задаци у оквиру поступка трансфера технологије на универзитету претпостављају предузимање мера за спречавање обелодањивања проналазака истраживача, подношење патентне пријаве, преговарање о лиценци и формирање "spin-out" компанија. Постоје и друге повезане активности које су неопходне да би цели поступак функционисао, као што су управљање истраживањем и обезбеђење грантова и уговора, обука студената и предузетника и управљање програмима пословних инкубатора и научних паркова.

Коју непосредну корист од овога има универзитет?

Добра структура трансфера технологије доноси низ преимућстава академском истраживачу, универзитету и јавности. Као прво, истраживачи могу да испуне своју жељу да виде примену свог

проналазку у пракси, а да при том не морају да жртвују своје обавезе у смислу истраживачког и педагошког рада. Интелектуална својина садржана у њиховим проналазцима биће уредно заштићена, а средства могу бити посвећена комерцијализацији тако да доносе

максималну економску корист. У низу предности које из овог процеса за универзитет укључено је и привлачење и задржавање најбољих истраживача и професорског кадра, учешће у финансијској користи од иновација и јачање угледа универзитета. Трансфер корисне технологије на привреду доприноси јачању јавне подршке за финансирање универзитета.

Какву корист би, по вама, ово донело остатку друштва у Србији?

Јавна корист од трансфера технологије може, такође, бити значајна. Развој домаће привреде на бази индустрије засноване на технологији обезбеђује повећање броја радних места и пореских прихода. Неки проналазци имају директан утицај на јавност, као што су иновације у области медицине и заштите животне средине. Што су видљивији доприноси које универзитет обезбеђује друштву, то је јавност спремнија да подржи повећање средстава за високошколско образовање и истраживања. Ово ће довести до још већег броја иновација и привредног раста.

Можете ли укратко описати улогу коју има "ISIS Innovation"?

"ISIS Innovation" је организација за трансфер технологије Универзитета у Оксфорду. Она је такође укључена у низ других међународних програма, као што су програми Европског завода за патенте. ISIS је предводила сличне, веома успешне програме у низу земаља, укључујући и Словенију у сарадњи са Заводом за интелектуалну својину и Универзитетом у Љубљани, 2009. године.

Др Мишел Марандон

бивши директор Европског завода за патенте (ЕПО), тренутно консултант у области ИС

Подршка иновацијама малих и средњих предузећа:

Завод за интелектуалну својину покреће услугу Предијагностике интелектуалне својине (ИС)

Мала и средња предузећа (МСП) тренутно дају најважнији допринос у смислу отварања нових радних места широм света. МСП су по традицији веома активна на плану иновација, реверзног инжењеринга и пружања услуга специфичним сегментима тржишта. Захваљујући њиховој флексибилности, у поређењу са већим компанијама, она такође имају предност када је у питању избор за ангажовање спољних извођача и подговорача. Интеграција привреде Србије са европским и глобалним тржиштем доноси нове могућности МСП у смислу развоја производа и омогућавања понуде под рентабилнијим условима. У исто време, ова економска интеграција излаже МСП тежем конкурентском окружењу. Подстицањем иновација и заштитом права интелектуалне својине МСП би побољшала своју позицију и извукла корист из своје конкурентске предности. Међутим, ова предузећа углавном нису довољно свесна интелектуалне

својине и не штите овај свој капитал како би требало. Србија, као што се види из бројки о поднесеним пријавама патената, није изузетак.

У циљу исправљања ове ситуације, Завод за интелектуалну својину (Завод) развија нову услугу за мала и средња предузећа под називом Предијагностика ИС. Ова услуга се заснива на методологији коју је успешно развио Национални институт за индустријску својину Француске, а која је укључена у програм сарадње ЕПО-а са својим земљама чланицама.

У услугу Предијагностике ИС укључено је обезбеђење следећег:

- објективне и квалификоване анализе интелектуалне својине малог или средњег предузећа
- пројекције засноване на анализи развојних могућности предузећа, укључујући, нарочито конкурентске предности које ће проистећи из искоришћавања права интелектуалне својине

- јасне слике о свим актерима у области интелектуалне својине и обухваћеним трошковима
- јасне идентификације расположивих вештина
- препорука за спровођење успешне стратегије права интелектуалне својине

У Србији, ова услуга би могла бити предложена првенствено МСП која имају мало или нимало искуства са интелектуалном својином, а у складу са седам националних приоритета утврђених Стратегијом научног и технолошког развоја Србије. Предијагностика ИС је услуга прилагођена потребама клијента, коју врши експерт из Едукативно-информативног центра при Заводу, а који потписује уговор о поверљивости пре почетка вршења анализе. Поред потребне припреме, услуга Предијагностике ИС укључује и упознавање експерта са предузећем кроз разговор са његовим директором и технички обилазак пословних просторија. Експерт анализира своје налазе, саставља извештај и доставља га предузећу. Усмено излагање извештаја пружа идеалну могућност за ширу активност у наредним фазама које су неопходне у оквиру Предијагностике ИС.

Предијагностички извештај представља алат који може бити поново коришћен у складу са стратегијом предузећа. Он није ни претрага докумената, ни дијагностика индустријске својине за неки конкретни пројекат, а није ни анализа у погледу предмета патената, или састављање одређеног уговора.

За више информација: info.EIC@zis.gov.rs

Иновације и конкурентност

Прошла година је била Европска година креативности и иновација. У данашњој привреди базираној на знању (коју је ОЕСД дефинисао као привреду директно засновану на производњи, дистрибуцији и коришћењу знања и информација), сматра се да су иновације и иновативне компетентности кључни покретачи дугорочне конкурентности, профитабилности и пословног успеха предузећа, националне и глобалне економије. Ову хипотезу би требало сматрати широко прихваћеном у теорији и пракси, подржаном у бројним истраживањима и стручној литератури, због чега је означена као један од кључних елемената Лисабонске стратегије ЕУ. Иновативне компетентности би требало да омогуће развој и унапређење способности за иновирање - креирање нових производа, услуга, процеса, метода организације и маркетинга, тј. за управљање иновационим процесима од идеје до комерцијализације и остваривања тржишне супериорности.

Генерално, иновациони систем обухвата мрежу институција у области образовања, истраживања и развоја и пословања, односно, универзитетски систем те научно-истраживачке институције, државне органе који дефинишу иновациону стратегију и политику којом се остварује утицај на иновације, као и законодавно и макроекономско окружење (као што је случај у области интелектуалне својине) и финансијске институције. Ово је институционално окружење у коме фирме послују. Један од основних услова за постизање конкурентности јесте превазилажење јаза између академских истраживања и привреде, како би се скратило време потребно да се нека идеја

реализује на тржишту. Према Сумарном индексу иновација (СИИ), који представља комбинацију 29 индикатора иновационих перформанси који се прате у Европској табели иновација (ЕТИ), иновациони лидери су Шведска, Финска, Немачка, Данска и Велика Британија, чије иновационе перформансе су знатно изнад просека земаља чланица ЕУ, али и свих других земаља. Ситуација је слична и у погледу индикатора инвестиција у истраживање и развој, тј. улагања у истраживање и развој као процента БДП-а (изнад 3% у Финској и Шведској).

Један од најзначајнијих циљева иновационе политике у Европској Унији је побољшање финансијског окружења у Европи, уз обезбеђење већег обима инвестиционог капитала и подстицаја позајмљивању средстава за иновације. Када су у питању подстицаји иновационих активности у Србији, важно је нагласити значај Оквирног програма за конкурентност и иновације (ЦИП) за период од 2007-2013, где се готово једна трећина буџета издваја за финансијске инструменте намењене подршци малим и средњим предузећима. Закон о иновационој делатности Србије (2005. год.) омогућио је успостављање Фонда за иновациону делатност, једног од нових инструмената специјално намењених финансирању и подстицању иновационе делатности и иновација.

Патентне информације - претрага преко esp@cenet®

Шта је esp@cenet®?

Године 1998, Европски завод за патенте (ЕПО) покренуо је esp@cenet® базу на интернету са слободним приступом, данас најсвеобухватнију и најажурнију базу патентне документације на свету. Она садржи више од 60 милиона патентних докумената из 80 националних или регионалних завода за патенте укључујући USPTO, EPO, WIPO, DPMA, JPTO, GBPO, итд. Ова збирка садржи не само објављене пријаве патента и патенте, већ и цитирану непатентну литературу, решершне извештаје, информације о патентним фамилијама као и податке о правном статусу. Подаци о правном статусу дају информацију о томе да ли је неки патент на снази и у којим земљама. Расположиви патентни документи садрже информације о проналасцима и техничким достигнућима од 1836. године до данас.

Почните уласком на <http://ep.esp@cenet.com>

Бокс са назнаком SmartSearch вам омогућава да унесете појмове за претрагу који се састоје од једне или више речи, или сложеније команде за претрагу. Потребно је само да унесете реч или речи које описују врсту проналаска који тражите, а затим притиснете Search. Уместо овога можете унети број патентног документа, име проналазача или компаније, или датум или годину патентног документа.

Са леве стране екрана вам стоје на располагању додатне опције претраге:

<p>Quick Search</p> <p>Search with keywords, or for persons or organisations</p>	<p>QuickSearch вам омогућава да извршите једноставну претрагу коришћењем кључних речи, имена проналазача или компаније.</p>
<p>Advanced Search</p> <p>Search using any of the available fields</p>	<p>AdvancedSearch можете користити ако желите да комбинујете различите критеријуме. На пример, можете вршити претрагу патентних докумената из одређене године и одређене земље, који у свом наслову или апстрактну садрже одређене речи.</p>
<p>Number Search</p> <p>Search using publication, application, priority or NPL reference number</p>	<p>NumberSearch вам омогућава да брзо дођете до патентног документа када знате број објаве, пријаве или датума приоритета.</p>
<p>Classification Search</p> <p>Browse or search the Classification System of the European Patent Office</p>	<p>Classification Search је опција коју можете користити ако желите да нађете све патентне документе у одређеној техничкој области – моћан алат који користе професионалци. Можда ће вам бити потребно времена да се навикнете, али овај труд се обично исплати.</p>

Без обзира на начин који изаберете, ваша претрага ће имати резултат као што је приказан на слици. Потребно је само да кликнете на наслов документа на овом списку и добићете детаљније информације о њему.

esp@cenet® представља моћан алат помоћу којег испитивачи, студенти, мала и средња предузећа и други корисници могу добити увид у технологију унутар одређених техничких области, али се мора имати у виду да овај алат није намењен професионалном претраживању патентне документације.

Међународна класификација патената

Међународна класификација патената (МКП) успостављена 1971. године Стразбуршким споразумом, обезбеђује хијерархијски систем језички независних симбола класификације патената и малих патената, према различитим областима технологије којој припадају. Међународна класификација патената се користи у више од 100 земаља за класификацију патентних докумената по уређеном распореду. Као таква она представља алат за претраживање патентних база података и основу за селективну дисеминацију информација и успостављања стања технике у одређеној области технологије.

Класификациона шема садржи око 70.000 класификационих симбола који се могу доделити патентним документима. Они су уређени на бази хијерархијске структуре у форми стабла које почиње од највишег нивоа – једном од осам секција од А до Х, које се односе на веома широке техничке области – иза којих следе класа, подкласа, главна група и подгрупа, којом је најуже дефинисана техничка област на коју се проналазак односи.

Издања МКП-а и њихова доступност

МКП (IPC) је обухватила најновија техничка достигнућа. Од свог првог издања, МКП је редовно ревидирана у интервалима од 5 година. Од 2006. године уведена је пракса ревидирања основног нивоа сваке три године, док се напредни ниво ревидира тромесечно или у периоду до годину дана. Садашња верзија МКП-а је преведена на српски и може се наручити код Завода за интелектуалну својину Србије у штампаном формату а доступна је на сајту Завода www.zis.gov.rs.

Како се врши претрага помоћу МКП-а?

Након што обавите преглед секција за идентификацију одговарајуће техничке области и одредите један или више симбола МКП-а, можете започети претрагу у различитим патентним базама, тако што ћете

симболе МКП-а унети у одговарајуће поље, као што је приказано, на пример, у поље esp@cenet®.

Интерфејс за напредну претрагу садржи и поље за Европску класификацију (ECLA). ECLA представља проширени систем Међународне класификације патената са 129.200 подгрупа, око 60.000 више од МКП-а, због чега је и прецизнија. Одређивање одговарајуће класификације ECLA за патентне документе врше испитивачи Европског завода за патенте како би се олакшао решерш стања технике. Претрагом класификације помоћу кључне речи може се идентификовати конкретна класа или група. Претрага унутар ECLA се може извршити кроз esp@cenet®, види текст напред.

За више информација: info.EIC@zis.gov.rs На захтев се може организovati демонстрација или обука. Добродошли сте и уколико желите да посетите јавну библиотеку Завода у Београду.

Статистика пријава

Драган Васиљевић, саветник

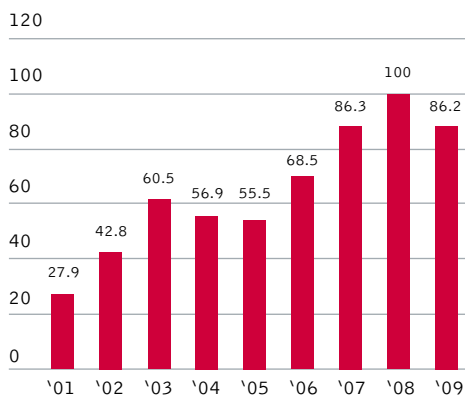
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Патентне пријаве јавних истраживачких установа

Већина патентних пријава домаћих подносилаца у Србији, последњих седам година, поднета је од стране физичких лица. Њихов удео у односу на

укупан број домаћих пријава у Србији 2008. године износио је 95 %, док је у 2009. години износио 84 %. Насупрот томе, Завод је примио знатно мањи број пријава од јавних истраживачких установа. На пример, 2008. године, пријаве које су поднеле јавне истраживачке установе износио је само 1 %

од укупног броја пријава домаћих подносилаца. Међутим, 2009. године, та бројка се знатно повећала - на око 6 %. Очекује се даљи пораст због повећања издвајања за истраживање и развој у Србији, која су порасла последњих 10 година, са 27,9 милиона € 2001. године, на 86,2 милиона € 2009. године. •

Издвајања за истраживање и развој у милионима €, 2001-2009

Домаће пријаве патената по типу подносиоца, 2003-2009

Новости

Никола Радовановић, саветник за односе са јавношћу

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Едукативно-информативни центар свечано отворен

У Заводу за интелектуалну својину је 29. јануара свечано отворен Едукативно-информативни центар (ЕИЦ). Пројекат који је изнедрио Центар, покренут је и реализован уз помоћ Европске Уније, која је у ту сврху донирала два милиона евра, и Европског завода за patente, који учествује у финансирању са 200.000 евра и спроводи пројекат. Едукативно-информативни центар ће радити на подизању свести о друштвеном значају интелектуалне својине и континуирано развијати професионалне способности у поменутој области, те на тај начин пружати подршку Републици Србији у развоју конкурентне и динамичне привреде засноване на знању. •

Меморандум о разумевању потписан са Привредном комором Србије и регионалним привредним коморама

Поводом отварања Едукативно-информативног центра, Завод за интелектуалну својину и Привредна комора Србије потписали су Меморандум о разумевању. Документ су потписале Бранка Тотих, директор Завода и Видосава Џагић, потпредседник Привредне коморе Србије. Меморандум са Заводом такође је потписао председник Привредне коморе Војводине, Никола Стојишић, као и председници и представници Привредне коморе Београда, Крагујевца, Краљева, Ниша, Сремске Митровице, Ужица, Ваљева и Зрењанина. Меморандуми су потписани у циљу унапређења заједничких напора на подизању свести у области интелектуалне својине у регионима Србије. •

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11 000 Београд; Телефон: (+381 11) 202 58 00; Директор: Г-ђа Бранка Тотих • Координатор пројекта: Г-ђа Бранка Билен-Катић; bbilenkatic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 202 58 25 • Пројектни тим • Вођа пројектног тима: Г-дин Млађан Стојановић, mstojanovic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 263 04 60 • Асистент пројекта: Г-ђа Дијана Пенчић; dpencic@zis.gov.rs; Телефон: (+381 11) 202 58 47 • Контакт e-mail: info.EIC@zis.gov.rs

Овај документ је написан уз финансијску помоћ Европске Уније. Овде изражена гледишта ни на који начин не представљају службено становиште Европске Уније.

Едукативно Информативни Центар

Завод за интелектуалну својину Републике Србије